

RESUMO EXECUTIVO

IV. RESUMO EXECUTIVO

En setembro de 2015, os Estados membros das Nacións Unidas aprobaron por unanimidade, unha resolución na que se recoñece que o maior desafío do mundo actual é a erradicación da pobreza e afirman que sen lograla, non pode haber desenvolvemento sustentable.

A Axenda é un plan de acción a favor das persoas, o planeta e a prosperidade, integrada por 17 Obxectivos de Desenvolvemento Sustentable (en diante, ODS), 169 metas e 232 indicadores a acadar no ano 2030.

A primeira referencia que se ten da Axenda 2030 en Galicia foi no ano 2018, ano no que se realizou un documento de análise sobre a implantación e as implicacións e efectos que supoñía a mesma en Galicia. Do documento extraeuse que Galicia situábase nun bo punto de partida respecto a moitas das metas expostas polos ODS, algunhas das cales aluden a retos mesmo xa superados por parte da sociedade galega. Con todo, existe un amplo conxunto de metas que supoñen desafíos presentes na realidade galega.

Co fin de mellorar na xestión actual vinculada á Axenda 2030, no ano 2021 elaborouse por primeira vez o *Informe de aliñamento dos Orzamentos Xerais da Comunidade autónoma de Galicia*, de acordo co previsto na Orde de 9 de outubro de 2020 pola que se ditan instrucións para a elaboración dos orzamentos xerais da Comunidade Autónoma de Galicia para o ano 2021. En liña coa labor realizada nos exercicios 2021 e 2022, para os orzamentos de 2023, establécese na Orde de elaboración dos mesmos, que, de novo, un “Grupo de traballo ODS 2030” asignará os proxectos de gasto coa lóxica da estratexia de sustentabilidade 2030.

O principal obxectivo deste informe é reflectir a relación entre os ODS e as políticas e programas orzamentarios previstos nos Orzamentos Xerais da Comunidade autónoma de Galicia para o ano 2023. En concreto, o que se pretende é por de manifesto o grao de contribución das políticas dos Orzamentos Xerais da Comunidade Autónoma De Galicia á consecución dos obxectivos.

Para determinar o grao de contribución de cada política de gasto no logro dos ODS, identificáronse en primeiro lugar os ODS que teñen unha relación directa coas actuacións contempladas dentro de cada unha das políticas. Para o citado análise identificamos as políticas de gasto coas prioridades de actuación que recolle o Plan Estratéxico de Galicia (12); e o nivel de análise levouse a cabo ao detalle de proxecto, observando a conexión das actuacións de cada un deles coas metas específicas recollidas en cada ODS. En concreto, levouse a cabo o aliñamento de máis de 2.400 proxectos, recollidos en 113 programas de gasto, clasificados á súa vez nas 21 prioridades de actuación do Plan Estratéxico de Galicia 2022-2030.

Para poder realizar unha comparación efectiva entre políticas de gasto, introduciuse o termo de esforzo orzamentario, que ten en conta o grao de contribución directa a un ODS en relación á dotación total de cada política de gasto.

A Axenda representa “o compromiso internacional para facer fronte aos retos sociais, económicos e ambientais da globalización, poñendo no centro ás persoas, o planeta, a prosperidade e a paz”.

Do mencionado anteriormente pódese extraer que os tres alicerces que sustentan o Desenvolvemento Sustentable son: o crecemento económico inclusivo, o benestar e xustiza social e a protección do medio ambiente.

Estes tres alicerces enmárcanse ademais nunha dimensión institucional, configurada como elemento de cohesión que posibilita o desenvolvemento das políticas orientadas ao logro dos obxectivos da Axenda 2030.

Non necesariamente todos os créditos orzamentarios teñen que estar directamente aliñados con algún obxectivo de desenvolvemento sustentable. É o caso de actuacións de carácter instrumental ou horizontal que non poden identificarse cun obxectivo concreto ou ben de actuacións que non teñen incidencia significativa no cumprimento da Axenda 2030.

Como se pode observar na táboa seguinte, ao redor dun 5% non estaría aliñado cos obxectivos de desenvolvemento sustentable, tratándose fundamentalmente de diversos gastos operativos e de funcionamento da administración xeral. Así mesmo, existen unha serie de proxectos nas distintas prioridades de actuación que non amosan contribución directa ás metas específicas previstas dentro de cada un dos ODS.

Cadro 1. Porcentaxe de aliñamento do orzamento 2023 aos ODS.

Orzamento non aliñado	687.104.778	5%
Orzamento aliñado	11.933.211.810	95%
Total	12.620.316.588	

Fonte: Consellería de Facenda e Administración Pública

Unha vez delimitado o gasto aliñado aos obxectivos da Axenda 2030, recóllese na seguinte táboa a distribución cuantitativa do orzamento tendo en conta a contribución das políticas de gasto a un só obxectivo de desenvolvemento sustentable principal.

Cadro 2. Distribución por dimensións temáticas

	2023	% sobre o total
Dimensión Social	8.750.761.879	69%
Dimensión económica	1.834.531.730	15%
Dimensión medioambiental	1.108.442.958	9%
Dimensión institucional	239.475.243	2%
Non aliñado	687.104.778	5%
	12.620.316.588	

Fonte: Consellería de Facenda e Administración Pública

Como se pode observar na táboa anterior, a dimensión social é a que concentra o maior importe orzamentario con moita diferenza con respecto ás outras tres dimensións, representando case un 70% sobre o total.

Se temos en conta cada un dos ODS, o reparto do orzamento quedaría da seguinte maneira:

Cadro 3. Reparto do orzamento de 2023 entre os 17 ODS.

	Obxectivos de desenvolvemento sustentable	Orzamento 2023	% sobre o total
	1. Fin da pobreza	63.250.239	0,5%
	2. Fame cero, nutrición e agricultura sustentable	116.907.398	0,9%
	3. Vida saudable e benestar	4.936.673.107	39,1%
	4. Educación de calidade	2.645.439.947	21,0%
	5. Igualdade de xénero	56.662.358	0,4%
	6. Auga limpa e saneamento	67.757.703	0,5%
	7. Enerxía asequible e sustentable	182.645.930	1,4%
	8. Traballo decente e crecemento económico	957.057.633	7,6%
	9. Industria, innovación e infraestruturas	877.474.097	7,0%
	10. Redución das desigualdades	931.828.830	7,4%
	11. Cidades e comunidades sustentables	363.608.625	2,9%
	12. Produción e consumo responsables	46.357.353	0,4%
	13. Acción polo clima	222.290.247	1,8%
	14. Vida submarina	97.231.076	0,8%
	15. Vida dos ecosistemas terrestres	128.552.024	1,0%
	16. Paz, xustiza e institucións sólidas	225.851.873	1,8%
	17. Alianzas para cumprir os obxectivos	13.623.370	0,1%
	Non aliñado	687.104.778	5,4%
	Total	12.620.316.588	

Fonte: Consellería de Facenda e Administración Pública

O ODS 3, relacionado coa vida saudable e o benestar, é o ODS que concentra a maior contía respecto do total (un 39,1%), seguido polo ODS 4 relacionado coa educación e a formación (un 21%), ambos ODS pertencentes á dimensión social.